

פרשת ויחי – חישוב הקץ

לפני מותו קרא יעקב לבניו ואמר להם: "האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים" (מט א).

פירש רש"י: "ביקש יעקב לגלות את הקץ ונסתלקה שכינה ממנו, והתחיל אומר דברים אחרים".

כתב בעל הטורים שכשנסתלקה ממנו השכינה אמר יעקב לבניו: אולי יש בכם חטא ולכן לא שורה עלי רוח הקודש?

אמרו לו הבנים: בכל השמות שלנו אין את האותיות ח-ט, ולכן אין בנו חטא.

אמר להם יעקב: גם את האותיות ק-ץ אין בכל השמות שלכם, ולכן אי אפשר לגלות לכם את הקץ.

ומדוע הסתלקה מיעקב אבינו השכינה והוא לא גילה את הקץ?

אמרו רבותינו במסכת סנהדרין (צז:): תיפח עצמן של מחשבי קיצין.

פירוש: תבוא קללה על מחשבי הקץ.

הסיבה לכך היא שאם יעקב היה אומר לבניו שהגאולה תהיה רק בשנת תש"פ הם היו מתייאשים, לכן כדי שעם ישראל לא יתייאש במשך הגלות הארוכה, נאסר לחשב חשבונות לקביעת תאריך הגאולה.

הסבר נוסף לאיסור מצאנו במסכת סנהדרין (צח.) שם דרשו רבותינו את הנאמר בישעיהו (סב) : "אני ה' בעיתה אחישנה":

זכו - אחישנה

לא זכו - בעיתה.

פירוש הדבר: יש תאריך לגאולה גם אם עם ישראל לא יהיה זכאי, ואם עם ישראל יהיה זכאי בגלל מעשיו, הגאולה תוקדם,

לכן אמרו רבותינו שלא לגלות את תאריך הגאולה, כדי שעם ישראל יתעורר לתקן את מעשיו, ובכך יקדים את זמן הגאולה.

המלבי"ם בפרושו לספר דניאל ניסה לפענח את תאריכי הגאולה הרמוזים בפרק האחרון של ספר דניאל, וכששאלו אותו הרי רבותינו אסרו לגלות את הקץ, ענה המלבי"ם במשל: אבא הסוחר לקח את בנו ליריד, הנסיעה הייתה אמורה להימשך כמה ימים. מיד בתחילת הנסיעה, כל שעה הבן שאל מתי מגיעים, האבא איבד את סבלנותו ואמר לילד שיותר לא ישאל. אחרי כמה ימים האבא שאל את בעל הכרכרה מתי מגיעים, מיד שאל הילד את אבא שלו: למה לי אסור לשאול ולך מותר? ענה האבא: אתה התחלת לשאול בתחילת הדרך, ובתחילת הדרך

לא שואלים מתי נגיע, אבל עכשיו שאנחנו ממש קרובים, צריך לשאול מתי נגיע, כדי שנתחיל להתכונן להגעה ליריד.

כך אמר המלבי"ם: בתחילת הגלות היה אסור לחשב את זמן הגאולה כדי לא לייאש את עם ישראל, אבל עכשיו שאנחנו קרובים מאוד לזמן הגאולה מותר לחשב מתי היא תגיע.

למרות שיעקב לא גילה את הקץ, הוא גילה כיצד אפשר לקרב את זמן הגאולה, וכך אמר יעקב לבניו: "האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים" (מט א).

והפירוש: שנאת חינום שהייתה בין האחים הביאה למכירת יוסף ולירידה למצרים, בית שני נחרב בגלל שנאת חינום, לכן אמר יעקב "האספו", תהיו נאספים ועומדים מאוחדים, ובזכות האחדות תהיו נגאלים.

יהי רצון שנזכה לכך בקרוב.